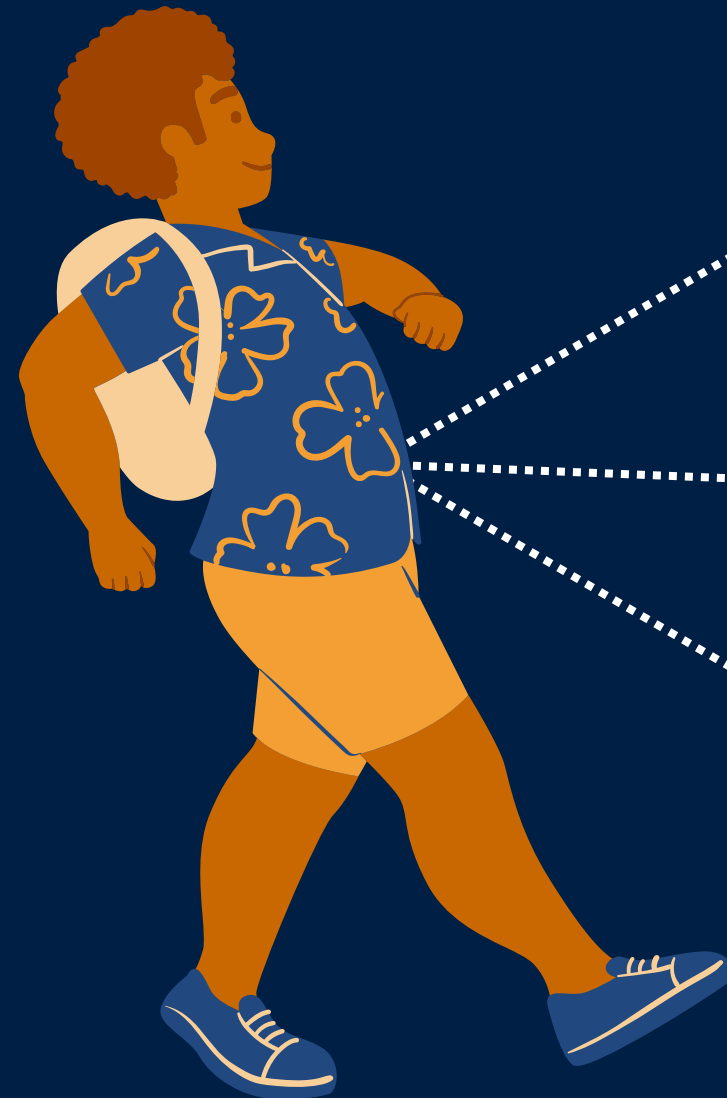

Työtoiminnan täsmätyö - Jobcenter-malli

Helsinki

Työkykyisempi Stadi -hanke, Krista Markoff

Työkykyohjelma

Sisällys

- 1** Johdanto
- 2** Työtoiminnan täsmätyö-Jobcenter-malli
- 3** Asiakkaan tuki ja palvelupolku
- 4** Tulokset ja arviointi
- 5** SWOT
- 6** Pilottimallinnuksia

1. Johdanto

Pilotin taustaa

- Aikaisemmin Helsingin kaupungin vammaisten työtoiminnan asiakkaat ovat tehneet palkattomia alihankintatöitä. Aikuissosiaalityön kuntouttavassa työtoiminnassa vastaavaa ei ole tehty. Työkykyä työtoiminnan asiakkailla on, joten heille tarvitaan työkyvyn mukaista työtä.
- Moni haluaisi ja pystyisi töihin, mutta asiakkaita voi pelottaa työtoiminnasta irtautuminen, ansiotulojen negatiivinen vaikutus taloudelliseen tilanteeseen sekä ettei omalle työkyvylle löydy sopivaa työtä. Osa asiakkaista on ollut vuosia työttömänä, joten omiin taitoihin ei enää luoteta nykyisessä työmaailmassa. Näihin pelkoihin ja haasteisiin on etsitty ratkaisuja mallia kehitettäessä.
- Työkykyisempi Stadi –hankkeessa pilotoitiin alihankinta-/ Jobcenter-mallia ja perustettiin Jobcenterit vammaisten työtoimintaan ja aikuissosiaalityön kuntouttavaan työtoimintaan vuosina 2020-2022.
- Jobcenter-mallia toteutettiin osana Helsingin kaupungin vammaisten työtoimintaa sekä aikuissosiaalityön kuntouttavaa työtoimintaa. Näiden kahden organisaation rakenteet ovat erilaiset, joten niihin kehitettiin erilaiset mallit.
- Työkykyisempi Stydi -hankkeessa yksi projektikoordinaattori vastasi mallin kehittamisestä.

Pilotin tavoitteena oli..

- ...kehittää ja pilotoida Jobcenter-mallia Helsingin kaupungin vammaisten työtoiminnan sekä aikuissosiaalityön kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille ja saada kokemuksia työtoiminnan täsmätyön toimivuudesta.
- ...että Jobcenter-mallin kautta työtoiminnan asiakkaat pääsevät kokeilemaan matalalla kynnyksellä ansiotyötä osa-aikaisesti työtoiminnan rinnalla.
- ...saada Jobcenter-malli yhdeksi työtoiminnan työmenetelmäksi, joka toimii asiakkaalle väliportaana kohti työelämää.
- ...saada noin 30 asiakasta kokeilemaan mallin kautta työtä. Mallin esiselvityksessä arvioitiin, että pilotointiin osallistuu vähintään 50 asiakasta. Joulukuussa 2021 asetettiin realistiseksi tavoitteeksi noin 30 asiakasta.

2. Työtoiminnan täsmätyö - Jobcenter-malli

Työtoiminnan täsmätyön Jobcenter-mallissa työtoiminnan asiakkaat pääsevät kokeilemaan tuetusti matalalla kynnyksellä ansiotyötä osa-aikaisesti työtoiminnan rinnalla.

Pilotointia edeltänyt selvitystyö

- Pilotointia edelsi laaja esiselvitys. Ennen toiminnan aloittamista kartoitettiin toimintaympäristöä ja selvitettiin juridisia kysymyksiä toiminnan järjestämiseen liittyen. Jobcenter-mallia kehitettiin tiiviissä yhteistyössä keskeisten kumppanien kanssa, kuten työtoimintayksiköiden henkilökunnan sekä asiakkaiden, Helsingin työllisyyspalvelujen ja Kelan kanssa. Johdon tuki on ollut tärkeää kehittämisessä. Kehittämistyössä on ollut mukana laajasti myös kaupungin eri toimijoita kuten taloushallinnon ja henkilöstön saatavuuden yksiköt. Mallin suunnittelu ja pilotointi on vaatinut tiivistä yhteiskehittämistä.
- Asiakastyön käytännöt suunniteltiin yhdessä verkostojen kanssa. Asiakkaan kokonaistilanteen edistämiseksi tarvittiin tietojen vaihdon mahdollisuutta eri toimijoiden välillä. Tietojen vaihtaminen mahdollistettiin suostumuslomakkeella.
- Jobcenter-mallia pilotoitiin kumppani- sekä sovellusmallilla. Perusajatuksena molemmissa malleissa on yhdistää sopiva työ ja tekijä. Työtä tilaava taho voi olla esimerkiksi yritys, järjestö, yhdistys, kaupungin toimiala tai yksikkö. Malliin kuuluu olennaisesti asiakkaan tukeminen työtehtävissä yksilöllisten tarpeiden mukaan.
- Vammaisten työtoimintaan ja aikuissosiaalityön kuntouttavaan työtoimintaan rakennettiin erilaiset mallit soveltumaan kullekin asiakasryhmälle. Asiakasta tuetaan työ- tai työhönvalmennuksella, jonka järjestää asiakkaan työtoimintayksikkö.
- Vuokratyö ja työnvälitys on rajattu pois mallin kehittämisestä vaikka paikoin raja on häilyvä. Näkyvimpänä erona vuokratyön ja Jobcenter-mallin välillä on, että vuokratyössä vuokrataan työntekijää. Jobcenter-mallissa tilaaja taas ostaa Jobcenteristä palvelun.

Osaamisen kehittäminen

Uuden mallin kehittämisen ja juurruttamisen kannalta osaamisen kehittäminen ja tiedon lisääminen on ollut keskiössä. Tiedon lisäämistä on tehty monin eri keinoin Helsingin kaupungin sisällä sekä myös valtakunnallisesti. Tiedon lisäämisen kannalta Helsingin kaupungin viestinnän kanssa tehty yhteistyö on ollut arvokasta.

Esimerkkejä tiedon lisäämiseen ja osaamisen kehittämiseen käytetyistä tavoista:

- työpajat
- asiantuntijapuheenvuorot
- toimintamallin esittelyt
- viestintä internetin kautta
- erilaisten materiaalit mallista

Työtoiminnan täsmätyö - Jobcenter-malli

- Malli on osa työtoimintaa ja sillä mahdollistetaan työkyvyn mukaista työtä erilaisten työtehtävien ja työskentelymallien avulla. Työtä voidaan esimerkiksi tehdä ryhmänä.
- Työ voi olla keikkaluonteista tai säännöllistä, mutta aluksi tuntimäärältään vähäistä. Työn kautta on tarkoitus saada hieman lisätuloja.
- Vammaisten työtoimintaan ja aikuissosiaalityön kuntouttavaan työtoimintaan on pilotoitu sovellusmallia, jossa työtehtäviä on tehty toimeksiantosopimuksella.
- Vammaisten työtoiminnassa on mallinnettu myös kumppanimallia, jossa asiakkaat tekevät työsopimuksen Väylä ry:n kanssa.
- Toimintamallin kuvaus painottuu enemmän sovellusmallin pilotointiin.

Työn tulisi antaa asiakkaalle enemmän kuin ottaa

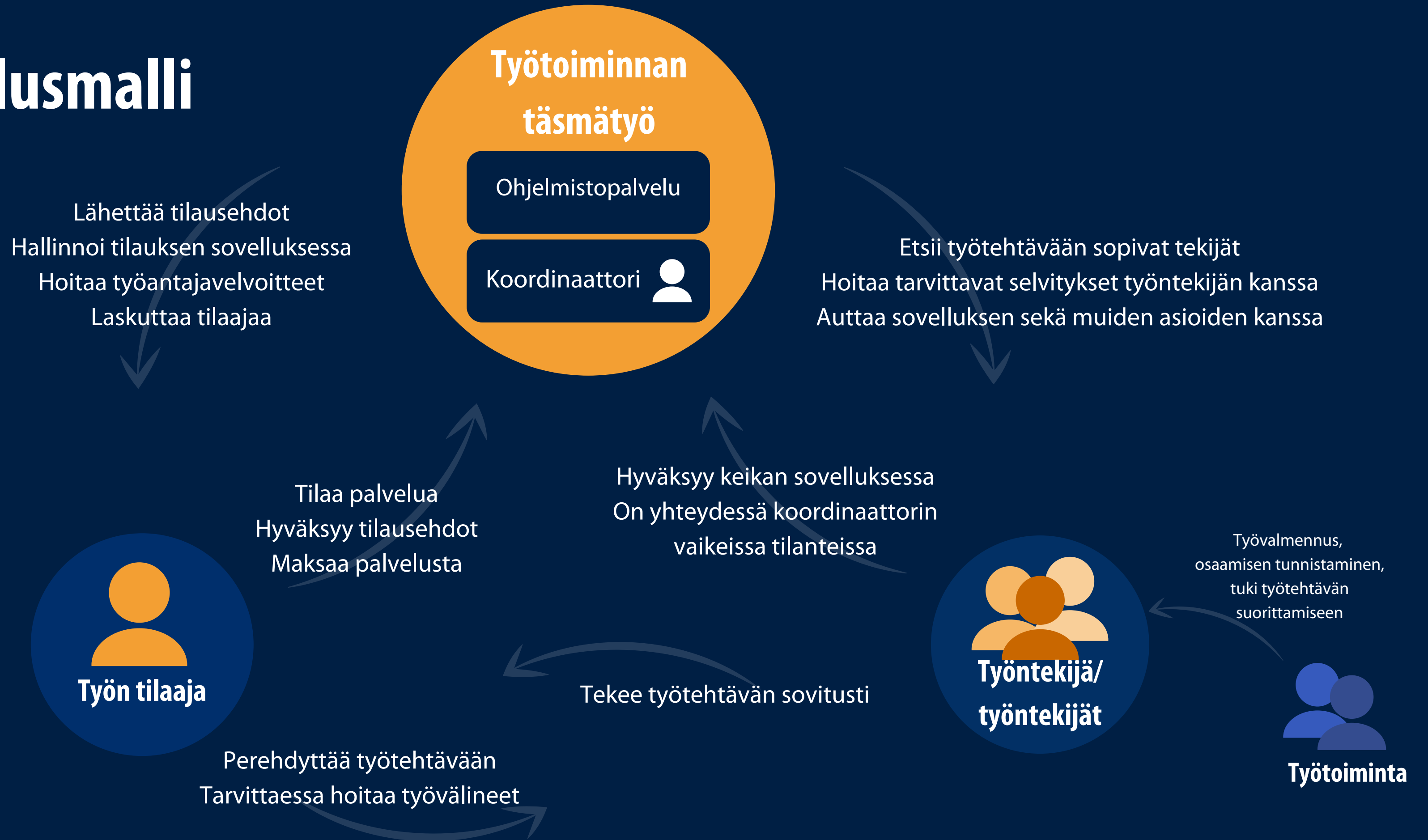
- Henkilön täytyy haluta itse Jobcenter-malliin mukaan.
- Yleisesti ansiotyön kokeilemisen täytyy olla oikea-aikaista asiakkaan tilanteeseen nähden.
- Elämäntilanteen täytyy olla riittävän vakaa (ei esimerkiksi akuuttia päihdeongelmaa) sekä työtaitojen täytyy olla riittävällä tasolla. Työtaitoja voidaan harjoitella työtoiminnassa.
- Yksiköissä on tärkeää käydä keskinäistä keskustelua asiakkaiden valmiuksista malliin.

Miksi sovellusmalli?

- Sovellusmallia pilotoitiin, sillä Helsingin kaupunki ei suoraan palkkaa keikkatyöntekijöitä. Keikkatyöntekijät tulevat ensisijaisesti henkilöstöpalveluyhtiö Seuren kautta. Seuren perustehtävänä on turvata työntekijöiden saatavuus eli vastata esimerkiksi tilaaja-asiakkaan sijastarpeisiin. Tämä ei palvele Jobcenter-mallin asiakkaita.
- Suurimmalle osalle mallin asiakkaista sopiva työtuntimäärä on alussa hyvin pieni, joten tarvittiin keino jolla mahdollistaa joustavasti täsmätyötä.
- Sovellusmalliin valikoitui Workpilots Oy:n suljettu sovellusalusta joka hankittiin kertaostona. Sovelluksen kautta pystyttiin hallinnoimaan tilauksia sekä hoitamaan toimeksiantosopimukset, verotus, tilaajan laskutus ja tapaturma- ja vastuuvakuutukset.

Sovellusmalli

Mitä hyötyä sovellusmallista on?

Yleisesti

- Toimii tilausten hallinnoinnin välineenä
- Vakuutukset ja osin työnantajavelvoitteet hoituvat sen kautta
- Mahdollisuus skaalata
- Työntekijöiden ryhmittelymahdollisuus
- Tukee asiakkaiden ja yksiköiden työntekijöiden digiloikkaa
- Tukee asiakkaiden omatoimisuutta

Asiakas

- Asiakas saa sovelluksesta itselleen työtehtävistä todistukset ja sovellus kerryttää tekijälle työkeikoista CV:tä
- Koordinaattori pyytää tilaajalta palautteen ja kirjaa sen myös työntekijän profiiliin
- Asiakkaalle helppo, ennakonpidätykset hoituvat sovelluksen kautta verottajalle
- Sovelluksen avulla voidaan harjoitella työn hakemista sekä esimerkiksi "myyntipuheen" tekemistä

Tilaaja

- Tilaajasta ei tule työnantajaa.
- Lyhyidenkin työtehtävien tilaaminen on helppoa
- Voi löytää itselleen hyviä työntekijöitä
- Voi ottaa työntekijän töihin omille palkkalistoilleen

Mitä malli vaatii tilaajalta?

Tilauksien hankinta ja markkinointi on ollut keskeinenä tehtävänä kehittämisessä. Ilman tilaajia ei ole töitä. Markkinointia tehtiin yhdessä Helsingin kaupugin viestinnän kanssa ja mallille perustettiin omat hel.fi-sivut.

Tilauksesta lähetetään tilaajalle tilausehdot jotka tulee hyväksyä. Hyväksyminen mahdollistaa sen, että projektikoordinaattori saa kirjata tilauksen sovellukseen ja ohjata työtehtävän niille henkilöille, jotka työtä on valittu tekemään. Pilotoinnin aikana projektikoordinaattori hallinnoi tilauksia sovelluksessa, mutta jatkossa tämä hallinnointi voi myös tapahtua työtoiminnassa.

1.

**Työtehtävän
kuvaus sekä
perehdytys
työtehtävään**

2.

**Työn ajankohdan ja
tuntimäärän
ilmoittaminen.
Ajankohta voi olla
suuntaa antava.**

3.

**Työvälineiden
tarjoaminen mikäli
se on mahdollista,
tätä katsotaan
tilannekohtaisesti**

4.

**Tilausehtojen
hyväksyminen,
jotta tilaus
saadaan kirjattua
sovellukseen**

5.

**Sopivan laskutus-
vaihtoehdon
valitseminen**

Prosessin kuvaus vammaisten työtoiminnan piloteissa

	Työntekijöiden ja työn yhdistäminen		Työtehtävästä sopiminen		Työn teko	
Tilaaja	Ilmoittaa koordinaattorille tai työtoimintayksikölle palveluntarpeesta			Sopii tarkemmista seikoista kuten päivämääristä ja tuntimääristä työtoiminnan kanssa.	Hyväksyy tilausehdot ja lähettää laskutustiedot koordinaattorille.	Maksaa palvelusta ja antaa palautteen
Koordinaattori		Saa tiedon tarpeesta ja ilmoittaa työtoimintayksiköille. Tarvittaessa kysyy lisätietoja tilaajalta.		Saa tiedon tekijöistä ja ottaa yhteyttä tilaajaan. Ohjaa tilaajan ja työtoiminnan yhteistyöhön. Auttaa tarvittaessa.	Lähettää tilaajalle tilausehdot hyväksyttäväksi ja pyytää laskutustiedot, jotka toimittaa WorkPilots Oy:lle.	Vie työtehtävät sovellukseen Hyväksyy tehdyn työtehtävän ja pyytää asiakkaalta palautetta
Työtoiminta			Saa tiedon mahdollisesta työtehtävästä ja alkaa etsimään sopivia tekijöitä.	Varmistaa työtaidot. Sopii tarkemmista seikoista kuten päivämääristä ja tuntimääristä tilaajan kanssa.	Avustaa asiakasta mahdollisessa etuusselvityksessä sekä sovelluksen käytössä.	Tukee asiakasta työtehtävässä Käy asiakkaan kanssa läpi keikan jos on tarvetta
Asiakas			Saa tiedon mahdollisesta työtehtävästä. Työtaitoja harjoitellaan.	Mahdollinen etuusselvitys sekä työtehtävän hyväksyminen sovelluksessa.		Tekee tilatun työn ja kuittaa sen tehdyksi sovelluksessa Saa korvauksen ja palautteen työstään

Prosessin kuvaus aikuissosiaalityön kuntouttavan työtoiminnan piloteissa

	Työntekijöiden ja työn yhdistäminen		Työtehtävästä sopiminen		Työn teko	
Tilaaja	Ilmoittaa koordinaattorille tai työtoimintayksikölle palveluntarpeesta			Sopii tarkemmista seikoista kuten päivämääristä ja tuntimääristä työtoiminnan kanssa.	Hyväksyy tilausehdot ja lähettää laskutustiedot koordinaattorille.	Maksaa palvelusta ja antaa palautteen
Koordinaattori		Saa tiedon tarpeesta ja ilmoittaa työtoimintayksiköille. Tarvittaessa kysyy lisätietoja tilaajalta.		Saa tiedon tekijöistä ja ottaa yhteyttä tilaajaan sopien tarkemmista seikoista.	Lähettää tilaajalle tilausehdot hyväksyttäväksi ja pyytää laskutustiedot, jotka toimittaa WorkPilots Oy:lle.	Vie työtehtävät sovellukseen Hyväksyy tehdyn työtehtävän ja pyytää asiakkaalta palautetta
Työtoiminta			Saa tiedon mahdollisesta työtehtävästä ja alkaa etsimään sopivia tekijöitä.	Varmistaa asiakkaan kanssa työtaidot. Mahdollinen osaamisen tunnistaminen tehdään.	Auttaa asiakasta valmistautumaan työtehtävään.	Tukee tarvittaessa puhelimitse asiakasta keikan aikana Käy asiakkaan kanssa läpi keikan jos on tarvetta
Asiakas			Saa tiedon mahdollisesta työtehtävästä.	Työtaitoja harjoitellaan. Kirjautuu sovellukseen. Aloittaa tarvittavat selvitykset (etuus- ja velka).	Hyväksyy keikan sovelluksessa.	Tekee tilatun työn ja kuittaa sen tehdyksi sovelluksessa Saa korvauksen ja palautteen työstään

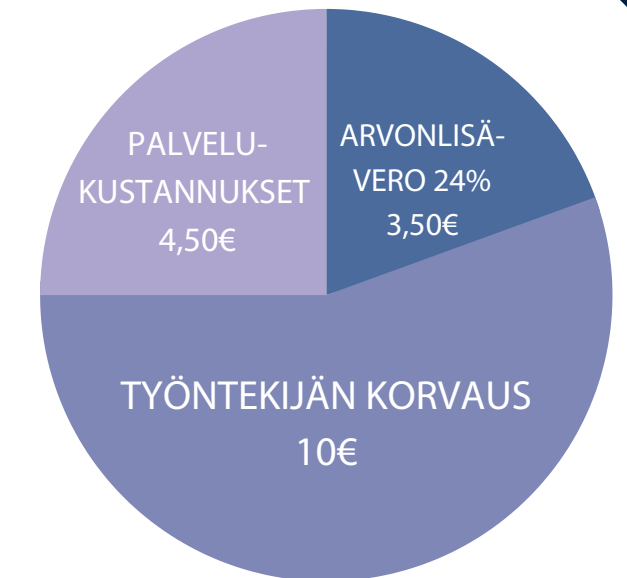
Rahan jakautuminen sovellusmallin sopimusvaihtoehtoissa

- Helsingin Jobcenter-mallin töitä voidaan tehdä monilla eri toimialoilla. Pilotoinnin ajalle määriteltiin Helsingin kaupungin työnantajapolitiikan tiimin asiantuntijoiden kanssa ansion määrä. Ansion määrittelyssä otettiin huomioon mallin tavoite toimia tilapäisenä.
- Tällä hetkellä asiakas saa 10€/h. Ansion määriytymistä täytyy tarkastella mikäli malli jää pysyväksi osaksi työtoimintaa.
- Sovelluspalvelun toimittajan kanssa määriteltiin tilaajahinnat pilottiin. Hinnottelussa vertailtiin eri toimijoita, huomioitiin palvelun tarjoama erityismahdollisuus yksittäisten tuntien tarjoamiseen sekä mahdollisuus isomman tilauksen tullessa sovitella hintaa alemmas. Palvelussa tilaajalle ei tule sanktioita mikäli hän haluaa ottaa työntekijän töihin omille palkkalistoilleen.
- Työtä pilotoitiin toimeksiantosopimuksella, mutta työsopimuksella tehtävälle työlle on määritelty myös alustava hinta.

TOIMEKSIANTOSOPIMUS

Tilaajan tuntihinta

14,50€ (alv. 0%)

TYÖSOPIMUS

Tilaajan tuntihinta

20€ (alv. 0%)

Palvelukustannukset ja sivukulut

Palvelukustannukset sisältävät:

- yleishallinnon kulut
- palkanmaksun kustannukset (esim. kirjanpito, veroilmoitukset, pankin kulut)
- tapaturma- ja vastuuvakuutukset
- vahinkojen omavastuuosuudet
- rahoitukseen liittyvät kulut kuten korttimaksut

Sivukulut sisältävät:

- lomapalkat
- sairausajan palkat
- työterveyshuollon
- vuoro- ja sunnuntailisät
- muut lakien mukaiset palkan lisät

Sopimusvaihtoehtojen sisällöt

	TOIMEKSIANTO-SOPIMUS	TYÖSOPIMUS
Sairausajan palkka	✗	✓
Työttömyysvakuutusmaksu	✗	✓
YEL-maksu (kun tulot ylittävät 8261,71e v. 2022)	✓	✗
TYEL-maksu	✗	✓
Tapaturma- ja vastuuvakuutus	✓	✓
Palkkalaskenta ja yleishallinnon kulut	✓	✓
Sopimusten laatiminen	✓	✓
Lakisääteinen työterveyshuolto (ennaltaehkäisevä työterveys)	✗	✓

Yhteistyö taloudellisen tilanteen varmistamiseksi

Mallia suunniteltaessa asiakkaat nostivat esiin taloudellisen ennakkoinnin tärkeyden. Ennen töihin lähtemistä on tärkeää tietää kuinka ansiotulot vaikuttavat etuuksiin ja mahdollisiin velkoihin. Hankkeessa kehitettiin malli, missä etuus- ja velkaselvityksiä tehtiin asiakkaan, Helsingin sosiaalisen luotonuksen, Helsingin työllisyyspalveluiden, Kelan sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa.

Jatkossa jokaisen asiakkaan kanssa ei tehdä selvityksiä, sillä toimintamallia kehittäessä saatiin runsaasti tietoa etuuksien ja tulojen yhteensovittamisesta. Työtoiminta ja mahdollisesti koordinaattori auttavat tarvittaessa asiakasta olemaan yhteydessä oikeisiin tahoihin ansiotyön ja etuuksien yhteensovittamisessa.

Asiakkaan kokonaistilanteen edistämiseksi tarvittiin tietojen vaihdon mahdollisuutta eri toimijoiden välillä. Tietojen vaihtaminen mahdollistettiin hankkeen aikana suostumuslomakkeella. Suostumuslomakkeen mahdollinen muokkautuminen ja jalostuminen jatkokäyttöön selviää myöhemmin.

Etuudet ja ansiotulo

Ansiotulon suhde etuuksiin täytyy huomioida jotta asiakkaan taloudellinen tilanne ei huonone. Mielessä täytyy pitää se että ansiorajatkin muuttuvat toisinaan. Vammaisten työtoiminnassa suurin osa asiakkaista saa eläkettä ja eläkkeensaajan asumistukea. Aikuissosiaalityön kuntouttavassa työtoiminnassa suurin osa saa työmarkkinatukea, yleistä asumistukea ja perustoimeentulotukea.

- Työkyvyttömyyseläkkeen ansioraja on 1.8.2022 alkaen 885,63 euroa/kuukausi.
- Eläkkeensaajan asumistuessa ei ole kaivattua suojaosaa. Etuudessa tuloja tarkastellaan vuositasolla. Vuosittain jatkuva tai vuosittain toistuva tulo huomioidaan, mikäli tulot ovat nousseet vuodessa 924 euroa. Jos saa eläkkeensaajan asumistukea, on erittäin merkittävää ilmoittaa työntekemisestä Kelaan etenkin silloin, jos työ kestää yli 6 kuukautta tai saa palkkatuloa vuosittain silloin tällöin. Kun ilmoitus tulee ajoissa etuuksiin keretään reagoimaan ja tekemään mahdolliset tarkistukset ajoissa. Eläkkeen saajan asumistuki on haastava etuus ansiotyön kannalta.
- Työmarkkinatuen saaja voi saada ansiotuloa 279 euroa neljässä viikossa tai 300 euroa kuukaudessa ilman, että se vaikuttaa työttömyysturvaan millään tavalla.
- Yleisen asumistuessa tulojen vaikutusta asumistuen määrään voi arvioida Kelan sivulla olevalla laskurilla. Yleinen asumistuki ei kuitenkaan ole etuus johon ansiotulot ensisijaisesti vaikuttaisivat vaan ensin vaikutus näkyy muissa etuuksissa.
- Perustoimeentulotuen ansiotulon suojaosa on 150 euroa/kuukausi.

3. Asiakkaan tuki ja palvelupolku

Asiakkaalle tarjottu tuki
Malli osana sosiaalihuollon palvelupolkua

Asiakkaan tukeminen Jobcenter-mallissa

- Asiakkaalle tarjotaan yksilöllisten tarpeiden mukaista tukea. Asiakasta tukevat tarvittavat työntekijät, kuten ohjaajat, työ- tai työhönvalmentajat, kuntoutusohjaajat ja työsuunnittelijat. Tukevat tahot vaihtelevat organisaation mukaan-
- Tuen avulla tehdään mallin töihin osallistumisesta mahdollisimman matalan kynnyksen palvelua.
- Tuki voi olla esimerkiksi työtaitojen kehittämistä, verkostoyhteistyötä asiakkaan asioissa sekä tukemista työn aikana. Ennen työtä asiakasta autetaan valmistautumaan työtehtävään ja sen jälkeen asiakkaan kanssa voidaan reflektoida työtehtävän herättämiä ajatuksia.
- Vammaisten työtoiminnassa asiakkaalla on mahdollisuus osallistua yksikkönsä tuottamaan työhönvalmennukseen mikäli hänellä on siihen edellytyksiä. Aikuissosiaalityön kuntouttavassa työtoiminnassa asiakas pääsee työvalmennukseen mikäli haluaa.
- Pilotoinnin kautta on selvinnyt, että suurimmalle osalle asiakkaista ohjaajan tuki on ollut riittävä. Työ- ja työhönvalmennus voi toimia myös jatkopolkuna Jobcenter-mallin työtehtävien jälkeen.
- Tukea tarjoavasta henkilöstä riippumatta on tärkeää tukea asiakasta jatkopolutuksessa kohti työelämää.

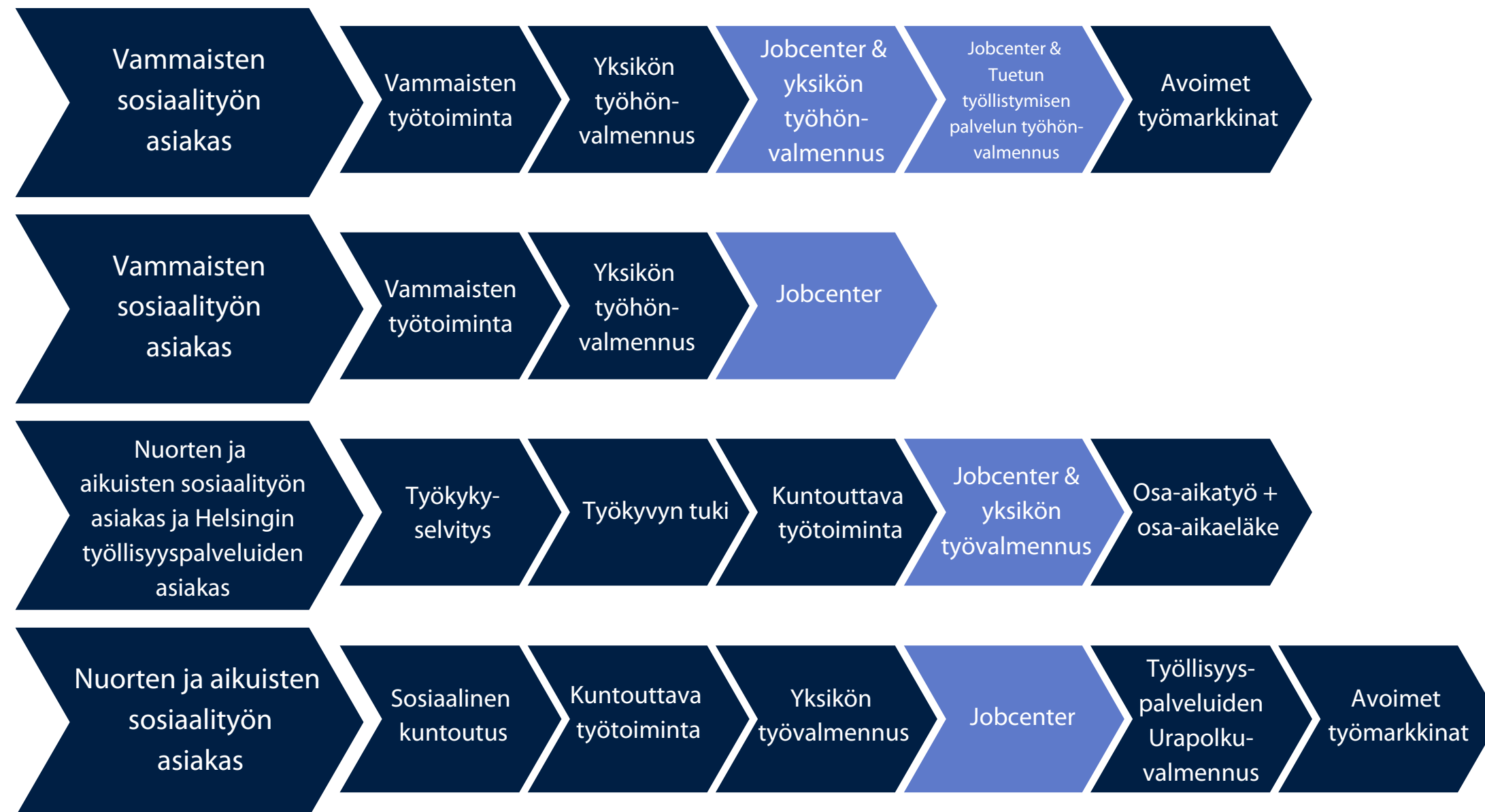
Yksikön työntekijä on mukana keikalla

Asiakas voi soittaa yksikköön keikan aikana, mutta tarvittaessa pyritään mahdollistamaan myös tuki keikalle

Jobcenter-mallin sijoittuminen sosiaalihuollon työllistymistä tukevaan palvelupolkuun

Neljä esimerkkiä palvelupolusta

Palvelupolku ja palveluun ohjautuminen voi olla yksilötasolla hyvin erilainen.

Pysyvinä elementteinä palvelupolussa on työtoiminta sekä sen tarjoama tuki työhön.

Asiakkuus on joko Helsingin työllisyyspalveluissa tai sosiaalitoimessa.

Aikuissosiaalityön kuntouttavan työtoiminnan palvelu on kestoaltaan rajattu, joten asiakas siirtyy eteenpäin palvelusta sekä Jobcenteristä.

Vammaisten työtoiminnan palvelun kesto ei ole rajattu, joten Jobcenter voi olla myös pysyvä ratkaisu täsmätyön toteuttamiseen asiakkaalle.

Muita asiakasta tukevia tahoja

Jobcenter-mallin avulla asiakas saa kokemusta työstä. Tavoitteena on että asiakkaat etenisivät mallin kautta avoimille työmarkkinoille. Tuen tarvetta voi edelleen olla. Siksi myös työtoiminnan ulkopuoliset tukitahot ovat oleellisia asiakkaan kannalta. Tahot riippuvat asiakkaan henkilökohtaisesta tilanteesta ja siitä mitä palveluja asiakkaalla on.

Esimerkkejä asiakkaan eri tukitahoista:

Työtoimintayksiköiden henkilökunta

Helsingin työllisyyspalvelut

Aikuissosiaalityö

Vammaisten sosiaalityö

Kuntouttavan työtoiminta

Sosiaalisen kuntoutus

Tuetun työllistymisen palvelu

Kela

Helsingin kaupungin sosiaalinen luototus

Työkykykoordinaattorit

Tukea opiskeluun tai työhön Jobcenter-mallin jälkeen

Kela sekä Helsingin työllisyyspalvelut tuottavat palveluja joista asiakas voi saada tukea opiskeluun tai työhön.

Kela

Esimerkkejä palveluista:

- Ammatillinen kuntoutus selvitys
 - Jos työ- tai opiskelukyky on heikentynyt sairauden tai vamman vuoksi
 - Tukea kuntoutuksen mahdollisuuksien ja kokonaistilanteen selvittämiseen
 - Moniammatillisen työryhmän tuella arvioidaan työ- ja opiskelukykyä sekä toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä
- Työllistymistä edistävä ammatillinen kuntoutus
 - Tukea työ- tai opiskelualan valintaan ja työllistymiseen
 - 3 vaihtoehtoista palvelulinjaa: työkokeilu, työhönvalmennus sekä työkokeilun ja työhönvalmennuksen yhdistelmä

Helsingin työllisyyspalvelut

Esimerkkejä palveluista:

- Urapolku-valmennus
 - Tukea osaamisen kartoittamiseen ja soveltuvaan työ- tai koulutuspaikkaan hakeutumiseen
- TyöDesing-valmennus
 - Työhönvalmennusta jossa haetaan työ- ja koulutuspaikkoja sekä harjoitellaan työnhakuasiakirjojen laatimista, eri työnhakukanavien hyödyntämistä ja työpaikkahaastatteluun valmistautumista
 - Palvelun päättyessä laaditaan työllistymissuunnitelma

4. Tulokset ja arviointi

Kaisa oli oikein mukava ja otti hyvin kontaktia asiakkaaseen heti alkumetreiltä lähtien, eikä arastellut avustaa asiakasta pukemaan takkia ja kenkiä jalkaan. Asiakas selvästi myös arvosti Kaisan tapaa olla läsnä ja toimia. Myös minä kiinnitin huomiota Kaisan tapaan kohdata asiakas, joka oli samaan aikaan hyvin luonteva ja arvostava. Heillä sujui yhteistyö ja kommunikointi aivan loistavasti ja minun on helppo luottaa siihen, että jos jotain yllättääkin matkalla tulisi eteen, niin he kohtaisivat sen yhdessä ja myös pohtisivat yhdessä, että mitäs tehdään.

Suuret kiitokset siis Kaisalle, tällaiset kohtaamiset ovat ihan tuhannen taalan arvoisia

Tilaajan palaute ikäihmisen avustamistehtävässä, asiakkaan nimi muutettu

**Jobcenter-malli mainitaan Helsingin kaupungin
henkilöstön tasa-arvo-
ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa 2022-2025
vammaisten ja osatyökykyisten työllistämisen
edistämiseksi.**

Tulokset

Jobcenter-mallin kehittäminen on ollut valtakunnallisella tasolla pioneerityötä ja se on kiinnostanut paikallisesti sekä valtakunnallisesti. Vastaavanlaista työtoiminnan ja ansiotyön yhdistämistä ei ole aikaisemmin kokeiltu näin laajasti. Työtoiminnassa on kaivattu pitkään uusia reittejä työtoiminnasta kohti työelämää.

Malli on mahdollistanut työtä henkilöille, joille se muuta kautta olisi ollut vaikeaa. Pilotin aikana asiakkaat ovat tehneet noin 1000 tuntia työtä työtoiminnan ohessa. Asiakkaat ovat saaneet kokemusta ansiotyöstä sekä lisätuloja. Kokemus yhteiskunnallisesta osallisuudesta sekä omista kyvyistä on oletettavasti vahvistunut ja tätä kautta myös kynnys työelämään siirtymiseen on madaltunut.

Jobcenter-malli on otettu positiivisesti vastaan niin asiakkaiden kun tilaaja-asiakkaiden puolesta. Mallin kautta on saatu tekijöitä moniin tehtäviin, joihin olisi ollut muuten vaikea saada tekijää. Esimerkiksi Helsingin kaupunki on saanut Jobcenter-mallin kautta apua ikäihmisten avustaviin tehtäviin. Tämä on vastannut osaltaan myös kaupungin sisäiseen työvoimapulaan.

Jobcenter-malli täydentää työtoiminnan perusajatusta edistää kulttuurillista muutosta pois tuotannollisesta tekemisestä ja kohti asiakkaiden työllistymistä. Esimerkiksi Helsingin kaupungin vammaisten työtoiminnassa asiakkaat, työntekijät sekä omaiset haluavat, että työtoiminta mahdollistaisi palkkatyötä (Vammaisten työ- ja päivätoiminnan tuotantotapojen tarkastelu 2021).

Toimeksiantosopimus toimii vammaisten työtoiminnassa

Pilotoinnin avulla selvisi, että sovellusmallin toimeksiantosopimuksella tehtävä työ on mahdollista vammaisten työtoiminnan puolella, mutta aikuissosiaalityön kuntouttavassa työtoiminnassa sopimusmuoto ei palvele asiakasta. Jotta kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat pääsevät täsmätökyvyn mukaiseen työhön, täytyy aikuissosiaalityöhön kehittää vielä toimivaa mallia.

Aikuissosiaalityön asiakkailla haasteeksi nousi se, että nykyisessä työttömyysturvalaissa työ- ja virkasuhteen ulkopuolinen työ, kuten toimeksiantosopimuksella tehtävä työ, katsotaan yrittäjyydeksi. Tällöin työttömyysetuutta saavan henkilön pitää antaa selvitys yrittäjyydestä ja työttömyysetuus katkeaa selvityksen ajaksi. Selvityksen käsittelyaika on 30 päivää. Entuudestaan vähävaraisten henkilöiden kohdalla tämä johtaa taloudellisen tilanteen kriisiytymiseen. Kynnys lähteä kokeilemaan työtä nousee kohtuuttoman korkeaksi, jos taloutta ei ole turvattu.

Toimeksiantosopimuksella työtä tekevien täytyy huomioida, että mikäli arvioitu työtulo on vähintään 8261,71€ bruttona vuodessa (vuonna 2022), täytyy henkilön ottaa itselleen yrittäjän eläkelain (YEL) mukainen vakuutus. Tätä rajaa ennen tulee muita huomioitavia asioita vastaan kuten tulojen vaikutus eri etuuksiin.

Jobcenter-mallin hyötyjä

- Asiakas
 - mahdollistanut ansiotyötä
 - lisätulot
 - kokemus yhteiskunnallisesta osallisuudesta sekä omista kyvyistä vahvistuu
- Tilaaja
 - tekijöitä töihin, joihin olisi ollut muuten vaikea saada tekijää
 - vastannut osaltaan myös kaupungin sisäiseen työvoimapulaan
- Työtoiminta
 - täydentää sosiaalihuollon työllistymistä tukevaa palvelupolkua
 - edistää kulttuurillista muutosta pois tuotannollisesta tekemisestä ja kohti asiakkaiden työllistymistä

"Minulla on merkitystä."

"Meni hyvin, hyvä fiilis. Oli kaikin puolin mukava keikka ja ensi kokemus."

"Kivaa kun voi sanoa ihmisille, että käyn töissä enkä työtoiminnassa."

"Tehtävästä jäi hyvä fiilis."

"Meillä koettiin, että Teiltä ostettu palvelu oli hyödyllistä ja tarpeellista."

"Onneksi olette olemassa, täällä on niin tyytyväinen sosiaalityöntekijä sekä asiakas!"

"Toivottavasti tämä malli ei häviä, teistä on ollut suuri apu."

"Mielelläni otan XXX syksyllä elokuussa jatkamaan."

"Olemme erittäin tyytyväisiä tilaamaamme postitustyöhön! Tarkasti ja ripeästi hoidettu työ. Hyviä työntekijöitä työelämään."

Pilottitilanne 24.10.2022

Toimeksiantosopimuksen haasteiden tultua ilmi elokuussa 2022, laitoimme kaikki sovellusmallilla tehdyt työtehtävät tauolle vahinkojen minimoimiseksi niin vammaistyön kuin aikuissosiaalityön puolella.

Vammaisten työtoiminnassa työtä on tehty alkuvuodesta 2021 kumppanimallilla. Ensimmäinen sovellusmallin työtehtävä tehtiin helmikuussa 2022. Aikuissosiaalityön kuntouttavassa työtoiminnassa työtehtäviä tehtiin aikavälillä 5.4.-27.6. ja 3.-18.8.2022.

Yhteensä 35 henkilöä on tehnyt pilotoinnin aikana n. 1000 tuntia työtä.

- Asiakkaita työtehtävissä on ollut 27.
- Työtunteja on tehty 766.
- Yhden työtoimintayksikön asiakkaista 21,6% on tehnyt työtä mallin avulla.
- Tehtyjä työtehtäviä:
 - Erilaiset siivoustehtävät
 - Turvapuhelinten puhdistus
 - Postitus
 - Salibandykentän mattojen levitys
 - Ikkunanpesu

- Asiakkaita työtehtävissä on ollut 8.
- Työtunteja on tehty 170.
- Tehtyjä työtehtäviä:
 - Varastotilan siivous ja järjestely
 - Muuttopakkaus
 - Opinnäytetöiden arkistointi
 - Asukaskansioiden kokoaminen
 - Ikäihmistä avustavat tehtävät

Jobcenter-mallille tarvitaan jatkoa

Toimintamallin kehittäminen ja arviointi jatkuu vuoden 2022 loppuun asti. Mallin pilotoinnin kautta on käynyt ilmi selvitettäviä haasteita, joista suurimmat liittyvät työtoiminnan ja ansiotyön yhdistämiseen sekä työnantajarooliin.

Jotta malli saadaan juurrutettua osaksi vammaisten työtoimintaan ja löydetään toimivat tavat toteuttaa mallia, tarvitaan vielä aikaa kehittämiseen. Koska toimeksiantosopimus ei toimi kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille, täytyy aikuissosiaalityöhön kehittää vielä toimivaa mallia, jotta asiakkaille löydetään malli joka mahdollistaa heille täsmätyökyvyn mukaista työtä.

Kahden vuoden aikana Jobcenter-mallia on saatu pilotoitua ja sen rooli sosiaalihuollon työmenetelmänä on täsmentynyt. Jobcenter-mallilla on kuitenkin paljon mahdollisuuksia, joista vain osaa ehditään tutkia hankeaikana. Mallin kautta voidaan mahdollistaa useanlaisia työtehtäviä ja toimintaa voidaan laajentaa esimerkiksi kaupungin ostopalveluihin.

Mallin muotoutuminen sekä juurtuminen tarvitsevat vielä aikaa.

Työtoiminnan täsmätyö ja Työkanava

Työtoiminnan täsmätyössä ja Työkanava Oy:ssä näyttäytyy samankaltaisuuksia ja ne täydentävät osatyökykyisten palveluja, mutta eivät tee päällekkäistä työtä. Molempien kautta pyritään saamaan osatyökykyisiä töihin ja molemmat ovat kehittyneet/kehittyvät osana Työkykyohjelmaa.

TYÖTOIMINNAN TÄSMÄTYÖ

Yksi työtoiminnassa käytettävistä sosiaalihuollon työmenetelmistä

Työkykyohjelmassa osa STM

Tilaaja tilaa palvelua

Sovellusmallissa työtä tehdään toimeksiantosopimuksella

Asiakkaat ohjautuvat täsmätyöhön osana työtoimintaa

Työtä tehdään keikkaluonteisesti pienillä tunneilla

TYÖKANAVA OY

Valtion omistama erityistehtäväyhtiö joka toimii työpaikkana

Työkykyohjelmassa osa TEM

Tilaaja vuokraa henkilöä

Työ tehdään työsopimuksella

Asiakkaat valikoituvat TE-palvelujen kautta

Työssäoloehto täyttyy

5. SWOT

S**W****O****T**

VAHVUUDET

- Laaja asiakaskunta työtoiminnassa
- Kattavat mahdollisuudet harjoitella eri työtehtäviä ennen työtä
- Helsingissä paljon tekemätöntä työtä
- Työntekijöillä pääosin hyvä muutoshalukkuus
- Mallin suunnittelussa huomioitu laajasti monet eri näkökulmat
- Pohjatyö tehty: hankkeen aikana monia asioita edistetty ja selvitetty valmiiksi
- Onnistuneita pilotointeja tehty
- Tieto mallin tyylisestä työtavasta on laajentunut eri toimijoille

HEIKKOUEDET

- Resurssit työtoiminnassa vastata uudenlaisen toiminnan tuottamiseen
- Työtoiminnan sisäinen töiden uudelleen priorisointi/organisointi
- Etuuksien ja tulojen yhteensovittamisen haasteet
- Toimeksiantosopimus ja sen tuoma yrittäjyys-status
- Ansiotyön ja työtoiminnan ajallinen yhteensovittaminen
- Kehittäminen vaatii vielä aikaa

MAHDOLLISUUDET

- Mahdollistaa matalalla kynnyksellä palkkatyön kokeilemisen ja sitä kautta mahdollisesti uskalluksen jatkotyöllistymiseen
- Mahdollisuudet mallin laajentamiseen ovat hyvät, kaupungin ostopalveluyksiköt eivät ole olleet vielä mukana
- Pienen tuntimäärän tekemätöntä työtä on paljon

UHAT

- Kuka ottaa vastuun Jobcenteristä hankkeen jälkeen?
- Miten tulevat lakimuutokset vaikuttavat malliin?
- Asiakas haluaa jäädä Jobcenteriin eikä jatkopoluttua
- Miten keskeneräiset lainsäädännön uudistukset vaikuttavat malliin?
- Tämä ei ole lakisääteistä palvelua, miten rahoitus?
- Lainsäädäntö tuottaa haasteita mallin mukaiseen työhön

S

W

O

T

Vammaistyön organisaatio on valmiimpi Jobcenter-mallin kaltaiselle työlle ja toimeksiantosopimuksella tehtävä työ onnistuu vammaisten työtoiminnassa. Lisäksi vammaisten työtoiminnassa on jo pitkään toteutettu vastaavia työtehtäviä ilman palkkaa osana työtoimintaa. Aiemmat kokemukset ovat muotoilleet yksiköiden rakenteita sekä työntekijöiden toimenkuvia mahdollistamaan työtehtävien tekemistä. Lisäksi työntekijämäärä on suurempi suhteessa asiakasmäärään verraten aikuissosiaalityön kuntouttavaan työtoimintaan. Kuntouttavassa työtoiminnassa ei ole tehty vastaavaa, joten mallin kehittäminen ja rakenteiden luominen vie oletetusti enemmän aikaa. Vahvuutena kuntouttavan työtoiminnan puolella on yksiköiden pääosin positiivinen ja odottava asenne mallia kohtaan. Työntekijät haluavat edistää mallin kehittämistä ja se nähdään uudenaikaisena mahdollisuutena asiakkaiden työllistymisessä. Asiakkaila on myös mahdollisuus tehdä laajemmin erilaisia työtehtäviä.

6. Pilottimallinnuksia

	1	2	3	4	5	6	7	8
Asiakas	Asiakas on kuntouttavassa työtoiminnassa					Kiinnostuu osa-aikaisesta palkkatyöstä	Työtaidot kuntoon opettelemalla	
Ohjaaja		Toimintamallin yhteiskehittäminen ja määrittäminen	Prototyypin suunnittelu- ja ompelu sekä testiompelutaminen	Protojen esittely tilaajalle --> tilaus saadaan	Työtehtävän ajallinen määrittäminen ja hinnoittelu	Kartoittaa/valikoi osallistuvat asiakkaat	Varmistaa työtaidot, tarvittaessa opettaa	
Työnjohtaja	Mahdollisuus ansiotyönä tehtävään tilaukseen	Toimintamallin yhteiskehittäminen ja määrittäminen	Prototyypin suunnittelu- ja ompelu sekä testiompelutaminen	Protojen esittely tilaajalle --> tilaus saadaan	Työtehtävän ajallinen määrittäminen ja hinnoittelu	Kartoittaa/valikoi osallistuvat asiakkaat		
Vastaava työnjohtaja/ johtaja		Toimintamallin yhteiskehittäminen ja määrittäminen		Tukee prosessissa ja toiminnan toteutuksessa				
Jobcenterin projektikoordinaattori	Saa tiedon ansiotyömahdollisuudesta	Toimintamallin yhteiskehittäminen ja määrittäminen		Protojen esittely tilaajalle --> tilaus saadaan	Työtehtävän ajallinen määrittäminen ja hinnoittelu			
Kasvatuksen ja koulutuksen hankintapalvelut	Ilmoittaa ompelutyön mahdollisesta tilaamisesta	Toimintamallin yhteiskehittäminen ja määrittäminen	Ilmoittaa tilausmahdollisuudesta kouluille	Protojen esittely tilaajalle --> tilaus	Asettaa rajat ja ehdot tilaamiselle			
Pilotoinnissa mukana olevat koulut			Saa tilausmahdollisuuden		Tilauksen määrittely --> esim. määrä			

**Pilotti
seis**

Roolit ja vaiheet Ompelutyö

Uusix-verstaan kuntouttava työtoiminta

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan hankintapalvelut halusivat tilata Uusixilta ompelutyötä, jossa valmistetaan kahden koulun käyttöön rooliasuja. Kehitystyössä rooliasut muotoutuivat puvuiksi, pannoiksi sekä tassuiksi. Asut suunniteltiin niin, että niiden teko onnistuu ansiotyönä. Ompelutyö toteutettaisiin Uusixin työtoiminnan omissa tiloissa sille varatulla alueella.

Toimintamallia kehitettiin yhteistyössä Uusixin johdon ja työntekijöiden sekä Kasvatuksen ja koulutuksen hankintapalveluiden kanssa.

Kasvatuksen ja koulutuksen hankintapalveluiden sekä kaupungin talouspalveluiden kanssa kehitettiin toimiva laskutustapa.

Pukuja alettiin valmistaa, mutta tilauksen toteuttamiseen asti ei päästy toimeksiantosopimuksen tuoman haasteen vuoksi.

Ompelutyön laajentaminen yhteistyössä hankintapalveluiden kanssa olisi ollut mahdollista.

Roolit ja vaiheet

Siivoustyö

Vallilan työtoimintayksikkö

Vallilassa työelämäosallisuuden suuntautuvaa toimintaa on kehitetty, sillä yksikön työtoiminnassa on tehty erilaisia työtehtäviä on pidempään.

Väylä ry ja tilaajatahot keskustelevat siivoustyötehtävästä. Väylä varmistaa siivoustyön onnistumisen Vallilan työtoimintayksiköltä. Siivoustyöhön siirtyminen tapahtuu joko kävellen tai julkisen liikenteen avulla. Työtehtäviä on harjoiteltu työtoiminnassa. Yksikön työntekijä on ottanut yhteyttä tarvittaessa myös asiakkaan läheisiin ja keskustellut asiakkaan osallistumisesta palkkatyöhön.

Työnantajavelvollisuudet hoitaa Väylä ry.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Asiakas	Asiakas on työtoiminnassa Vallilassa	Kiinnostuu osa-aikaisesta palkkatyöstä	Työtaidot kuntoon opettelemalla		Työntekijän kanssa tulokset	Kirjoittaa sopimuksen	Tekee sopimuksen mukaisesti työtä sovitun välein		Saa palkan
Työtoiminnan työntekijä	Ottaa työtilauksen vastaan	Kartoittaa/valikoi osallistuvat asiakkaat	Varmistaa työtaidot, tarvittaessa opettaa		Auttaa mahdollisessa etuus-selvityksessä yms.	Tarvittaessa avustaa työelämään liittyvissä asioissa	Lähtee työtehtävälle tueksi mukaan		
Jobcenterin projektikoordinaattori					Auttaa työntekijää tarvittaessa			Mallintaa palkkatyötehtävän	
Tuotteen/palvelun tilaaja		Työtehtävän määrittäminen sekä määrä, esim. 2h 2vko. välein						Arvioi työtehtävän	Maksaa laskun
Väylä ry	Välittää työtilauksen yksikköön	Työtehtävän määrittäminen sekä määrä	Laatii sopimuksen				Hoitaa työnantajavelvollisuudet	Laskuttaa tilaajaa	Maksaa palkan tehtyjen tuntien mukaisesti

Malli on kuvattu yleispätevänä suhteessa palkkatyönä tehtäviin siivoustöihin.

	1	2	3	4	5	6
Asiakas	Asiakas on työtoiminnassa Töölössä			Työntekijän kanssa tulokset	Kirjoittaa sopimuksen	Saa palkan
Työvalmentaja	Otaa tilauksen	Selvittää asiakkaalta ja asiakkaan läheiseltä myyntihalua	Hinnoittelu	Asiakkaan kanssa tulokset sekä ilmoitukset TE/KELA	Tarvittaessa avustaa työelämään liittyvissä asioissa	
Jobcenterin projektikoordinaattori			Hinnoittelu	Auttaa työntekijää tarvittaessa	Mallintaa palkkatyötehtävän	
Yksikön johtaja			Hinnoittelu			
Väylä ry	Haluaa ostaa tuotteita		Hinnoittelu		Hoitaa työnantaja-velvollisuudet	Maksaa kertakorvauksen tuotteista

Malli on on kuvattu konkreettisen prosessin etenemisen mukaisesti.

Kädentaitoryhmän ohjaajien aiemmin tekemä mahdollistava pohjatyö	Asiakkaan taitojen kartoitus	Tuotteiden suunnittelu asiakkaan kanssa	Materiaali-hankinnat	Tuote-kehittely ja valmistus	Valmiiden tuotteiden esittely
--	------------------------------	---	----------------------	------------------------------	-------------------------------

Roolit ja vaiheet

Käsityöt

Töölön työtoimintayksikkö

Väylä haluaa ostaa Töölön yksiköstä käsityitä, jotka asiakas on suunnitellut ja valmistanut. Käsityöt menevät jälleenmyyntiin Väylän verkkokauppaan. Käsityöiden teko on tapahtunut Töölön yksikön tiloissa Helsingin kaupungin materiaaleilla. Yksikön työntekijä on keskustellut myynnistä asiakkaan ja asiakkaan läheisten kanssa. Myynnille ei ole estettä.

Koordinaattori selvitti Helsingin kaupungin juridisen tuen sekä talouspalveluiden kanssa miten materiaalikustannusten kanssa toimitaan. Materiaalikustannukset menevät työtoiminnan budjetista.

Työvalmentaja, Jobcenterin projektikoordinaattori, yksikön johtaja ja Väylän edustaja sopivat hinnoittelusta. Asiakas sai kertakorvauksen tuotteista ja tuotteiden menekkiä testattiin verkkokaupassa kaksi kuukautta. Sen jälkeen tilannetta tarkasteltiin ja Väylä halusi tilata lisää tuotteita myyntiin, sillä menekki oli hyvä.

Kiitos!

Helsinki

Krista Markoff

 Työkykyohjelma